

AJANKOHTAISTA IHMISOIKEUKSISTA – IHMISOIKEUSKESKUKSEN KANSAINVÄLINEN KATSAUS 4/2016

Euroopan neuvoston ihmisoikeustuomioistuin (EIT)

Valtion obligaatioiden vaihtumisesta johtuva arvonmenestys ei loukannut oikeutta omaisuuden suojaan

EIT:n jaostoratkaisussa päädyttiin siihen, ettei ihmisoikeussopimuksen 1. lisäpöytäkirjassa turvattua omaisuudensuojaa, eikä myöskään sopimuksen 14 artiklassa turvattua syrjinnän kieltoa ollut loukattu. Tapauksessa kyse oli siitä, että Kreikan valtion obligaatioita hankkineet yksityiset ihmiset joutuivat vastoin tahtoaan vaihtamaan obligaatiot arvoltaan selvästi alhaisempiin sijoitusinstrumentteihin osana valtion pyrkimystä vähentää julkista velkaa. EIT katsoi, että kyse oli omaisuuden suojaan puuttumisesta, mutta puuttumisella katsottiin olevan hyväksyttävä päämäärä ja sitä pidettiin myös suhteellisena ja välttämättömänä.

[Mamatas and Others v. Greece](#)

Italia loukkasi syrjinnän kieltoa ja perhe-elämän suojaa, kun se ei myöntänyt oleskelulupaa perhesiteen perusteella samaa sukupuolta olevalle kumppanille

Valituksen tehnyt samaa sukupuolta ollut italialais-uusiseelantilainen pari ei ollut voinut hankkia parisuhteelleen oikeudellista tunnustusta Italian lainsäädännöstä johtuen. EIT:n jaostoratkaisussa katsottiin, ettei tämä seikka voinut johtaa viranomaisten tulkintaan, jossa vakiintunut homopari rinnastettiin naimattomaan heteropariin oleskeluluvan käsittelyn osalta. Italia syyllistyi ihmisoikeussopimuksessa turvatun perhe-elämän suojan sekä syrjinnän kiellon loukkaukseen. Samaa sukupuolta olevat parit saivat Italiassa mahdollisuuden parisuhteensa oikeudelliseen tunnustamiseen kesäkuussa 2016, samoihin aikoihin EIT:n tuomion julkistamisen kanssa. Edelleenkin yli 20 Euroopan neuvoston jäsenmaata ei tunnusta samaa sukupuolta olevien oikeutta perhe-elämään.

[Taddeucci and McCall v. Italy](#)

Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu

Ihmisoikeusvaltuutettu julkaisi raportin maahanmuuttajien integraatiosta

Muun muassa perheenyhdistämistä, pitkäaikaista oleskelua sekä kieli- ja integraatiokoulutusta käsittelevään raporttiin on koottu aihetta koskevaa kansainvälistä ja EU-oikeutta sekä tutkimustuloksia. Raporttiin sisältyy myös ihmisoikeusvaltuutetun suosituksia integraation kehittämiseksi. Raportti on tilattu Migration Policy Groupin asiantuntijalta.

[Time for Europe to get migrant integration right](#)

Euroopan komissio

Euroopan komission vuosittainen raportti EU:n perusoikeuskirjan soveltamisesta

Kuudes vuosittainen raportti vuonna 2009 voimaan tullut EU:n perusoikeuskirjan soveltamisesta EU:n ja sen jäsenvaltioiden toimesta luo nopean katsauksen komission perus- ja ihmisoikeustoimintaan. Perusoikeuksien huomioimista pyritään vahvistamaan muun muassa tarjoamalla koulutusta komission virkamiehille perusoikeusarvioinnista säädös- ja politiikkavalmistelussa.

[2015 Report on the Application of the EU Charter of Fundamental Rights](#)

Euroopan komissio ottaa käyttöön EU:n ja Yhdysvaltojen välisen Privacy Shield -järjestelyn: vahvempi suoja transatlanttisille tietovirroille

Uusi järjestely turvaa kenen tahansa EU:ssa asuvan henkilön perusoikeudet, kun tämän henkilötietoja siirretään Yhdysvaltoihin. Se myös lisää oikeudellista selkeyttä yrityksille, jotka turvautuvat transatlanttiseen tietojensiirtoon. Järjestelyssä on otettu huomioon EU:n tuomioistuimen 6.10.2015 antamassa nk. Safe harbor -tuomiossa asetetut vaatimukset.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2461_fi.htm

[Safe Harbor tuomio Schrems v. Ireland](#)

Euroopan unionin tuomioistuin

EU:n julkisasiamiehiltä erilaiset ratkaisuehdotukset työntekijän uskonnollisesta huivista

EU:n julkisasiamiehet J. Kokott ja E. Sharpston ovat antaneet ratkaisuehdotuksensa kahdessa tapauksessa, joissa oli kyse muslimityöntekijän oikeudesta käyttää huivia työpaikallaan yksityisessä yrityksessä. Kokottin mukaan yritys voi olla oikeutettu kieltämään huivin käytön, jos kielto perustuu yrityksessä noudatettaviin sääntöihin, joiden mukaan näkyvät poliittiset, filosofiset ja uskonnolliset tunnusmerkit ovat työpaikalla kiellettyjä. Sharpston sen sijaan katsoi, että sääntö, jonka mukaan työntekijä ei saa käyttää islamilaista huiviaan ollessaan kanssakäymisissä asiakkaiden kanssa, merkitsi lainvastaista välitöntä syrjintää. Julkisasiamiesten perusteluissa uskonto näyttäytyy eri tavoin: Kokott painottaa uskonnon ideologista luonnetta, Sharpston puolestaan näkee uskonnon erottamattomana osana henkilön identiteettiä. Julkisasiamiehet ovat tuomioistuimen virallisia jäseniä, joiden ratkaisuehdotukset eivät sido unionin tuomioistuinta. Tuomiot julistetaan myöhemmin. Suomessa huivin (ja turbaanin) käytön kieltämisen on katsottu merkitsevän syrjintää, ellei kielto perustu todellisiin työturvallisuuteen tai hygieniaan liittyviin vaatimuksiin.

[Julkisasiamies Kokottin ratkaisuehdotus 31.5.](#)

[Julkisasiamies Sharpstonin ratkaisuehdotus 13.7.](#)

Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA)

Eurooppalainen käsikirja pääsystä tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin

FRA on julkaissut käsikirjan, johon on koottu keskeiset eurooppalaiset oikeudelliset periaatteet oikeussuojakeinoista. Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisujen kautta käsikirja valottaa muun muassa oikeusavulle, prosessin kestolle ja hyvityksille asetettuja vaatimuksia. Vammaisen henkilöiden, rikosten uhrien ja tutkintavankien oikeussuojan toteutumisen kysymyksiä käsitellään erikseen. Omat jaksot on omistettu myös ympäristönsuojeluun liittyville oikeussuojakysymyksille ja oikeussuojaan liittyville digitaalisille palveluille. Teos jatkaa FRA:n oikeudellisille asiantuntijoille suunnattua käsikirjojen sarjaa, jossa on aiemmin julkaistu lapsen oikeuksia, syrjintälainsäädäntöä, tietosuojaa sekä turvapaikka- ja maahanmuuttoasioita koskevat osat.

[Handbook on European law relating to access to justice](#)

Vammaisia turvapaikanhakijoita koskevia haasteita ja käytäntöjä kartoitettu

FRA:n keräämä aineisto osoittaa monia puutteita vammaisten pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotossa. Tietoja kerättiin myös kidutuksen uhrien ja mielenterveysongelmista kärsivien kohtelusta. Raportti liittyy osaltaan Euroopan komission FRA:lle osoittamaa pyyntöä seurata Eurooppaan saapuvien turvapaikanhakijoiden ja siirtolaisten perusoikeuksien toteutumista jäsenvaltioissa.

[Help for migrants with disabilities hampered by screening gaps](#)

Yhdistyneet kansakunnat (YK)

YK:n ihmisoikeussopimusvalvontaelinten uudistaminen

Ihmisoikeussopimusten noudattamista valvoo yhteensä 10 YK:n sopimusvalvontaelintä ja komiteaa. Vain 25 YK:n 197 jäsenvaltiosta on hoitanut ihmisoikeussopimukseen liittyvät raportointivelvoitteensa kiitettävästi kuluvan vuoden alkuun mennessä. Viime aikoina lisääntyneet mahdollisuudet tehdä yksilövalituksia sopimusvalvontaelimille alkaa myös näkyä käytännössä: saapuneiden valitusten määrä on nousussa. Useat sopimusvalvontaelimet tekevät myös tarkastuksia ja erillisraportteja, jotka nekin vaativat valtioraporttien käsittelystä erillisiä voimavaroja. Järjestelmän tehostamiseksi on käynnissä useita toimia: raportoinnin yksinkertaistaminen, koulutus, istuntopäivien lukumäärien tarkistaminen ja työskentelytapojen harmonisointi toivottavasti tuottavat pian tulosta. Tiedot käyvät ilmi YK:n pääsihteerin yleiskokoukselle antamasta katsauksesta, jolla seurataan vuonna 2014 annetun päätöslauselman 68/268 toteutumista.

[Status of the human rights treaty body system](#)

